

א) [דומה להכח פלוגי ג"כ ר' אהרן ורבינו גמליה כו: וע"ש, א] ב) [מוסף דברים ספ"ו ועי' תוס' כמותות ט: ד"ה דונסא, א] ורס"א: רש"י, א) (ע"ש תוס' ד"ה טו, א) ב) (ע"ש לע"ג, א) ורש"י תוס' ד"ה טו, א) ורש"י תוס' ד"ה טו, א) ד"ה קניין, א]

גלוין הש"ס

גמ' לאוקמה קמי' לוקח קבצי. עיין בר"ש פ"ו משנה ג' דמלוות: שם בחמנה כמב' עיין מגילה כו: ורש"י פ"ו ד"ה טו, א) דמלוות:

הגהות הגר"א

א) רש"י ד"ה זכנה ארומה ט"ס קודם כו. י"ב ורש"י פ"ו אפילו אחר שלקחה (ועמ"ש רש"י תר"מ ס"י ע"ג ס"ק א:)

מוסף רש"י

מה שאירש מאבא מכור לך כו' לא אמר כלום. דלון אדם מקנה דבר שלא זכה בו (כתובות א:).

רבינו הגנאל

מיהו איצטוריינן לפרושא דחזיון מר וזוטרא רוב אשי דאינן בתראי שקלו וטורו לפרושי טעמיה דרב הני מילי בעידני דקנאה הגולן מן הגולל אבל אם נפלה לו לגולן בירושה מן הגולל לא אמרי קנאה לוקח או מי שניתנה לו בחמנה. וחיובין נימי בפרק איהו נשך הלהב מלריה ישראל מעותיה של גבירה תוב התם שקלי וטרו מרימר ורבינא בהא דאמר רבא התם ניתן ליכתב הכא לא ניתן ליכתב אלא הא דרנאי לשבח קרקעות כיצד הרי שגול [שרה] מחבירו ומכרה לאחר והשביחה והרי היא יוצאה גובה את הקרק' מנכסיה משועבדים ושבה גובה מנכס חורין ואמרינן אמאי נימא לא ניתן ליכתב. ופיקי' הכי השתא התם אי למאן דאמר נוחא ליה דלא לקרייה גולן אי למאן דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה מפייה למריה ומוקים ליה לשריה הכא אברוחי אברת ליה מוקים ליה לשריה ש"מ דהלכתא כותיה דרב בהאי וטריא דשמעתא

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

קל"א א מ"י פ"ע מהל' גולה הל' ט סמנ עשין ע"ג ופ"ט ח"מ ס"י שעד ספ"י א: קל"ח ב ג מ"י טס הל' יא טו"ע"ש שם ספ"י ב: קל"ט ד מ"י טס הל' יב טו"ע"ש שם ספ"י ג: קכ"ו ה מ"י טס הל' יג טו"ע"ש שם ספ"י ד: קכ"ז ו מ"י טס הל' י טו"ע"ש שם ספ"י ה: קכ"ח ז מ"י פ"כ"ב מהל' ממרה הלכה ה סמנ עשין פ"כ טו"ע"ש ח"מ ק"י ר"א ספ"י א:

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך) כרב אשי דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה. הלא תראה כדאתקף ליה רמי בר חמא פריק ליה רבא תהא במאמינו פירוש בההוא הנאה דלא אמר ליה ולא מידי א) דסמ"ך ליה ואלו ופמיס גנול רקני ליה מיניה גמר ומקנה ליה והוא דמחזיק בה. והא דארויכ בר ששת האב הא דהני מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצדו מכור לך לא אמר כלום דקיימא לן אין אדם מקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם. היא בתוספתא במסכת נדרים ומפורש בתלמוד אר"י ישראל בכחכות פ"ק אר"י מה שאירש מאבא היום מכור לך בלוה לחברכי אביו מפני שהיה גוסס וזה פ"י משום כבוד אביו. מה שתעלה מצדו היום מכור לך דבריו קיימים משום כרי חיו. קשיא ליה לרב דאמר מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבוא לידו. ופיקי' אבי רובא הני הא מתנייתא דהנא [בתוספתא] בסוף מסכת נדרים ליכא למימר דסמכא דעתיה דהא כי הדר ביה לא מצי קרי ליה גולנא לפיכך לא אמר כלום אבל הא דרב דאי לא טרח ומיית ומוקים לה בדייה דלא ליקרייה גולנא סמך דעתיה דאוייל וטרח ומוקים לה בדייה כי היכי דלא ליקרייה גולנא. ודאמר' מה שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר ר' יוחנן סיפא דקתני מה שאירש מאבא היום מכור לך דבריו קיימים משום כבוד אביו אמרו חכמים מכירתו קיימת. וכבר פירשנוהו בתלמוד אר"י ישראל בלוה בתכריכי אביו פ"י בגון שהיה אביו גוסס ומכור לעשות לו תכריכי וכן פ"י שאין לו [מה] יאכל משום כרי חיוי אמרו חכמים אם אמר מה שתעלה

א) נראה דל"ל וסמך עליה דלול ומפיס טו.

מאי גזרינא מינד. וא"ת וכי מכרה נמי מה גולו והלא לריך להחזיר לו מעותיו וי"ל דמ"מ יקראנו גולנא כל זמן שלא יפרע לו: ארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה. משמע דהכי הלכתא מדלא נקט לעיל דלא נקרייה גולן ועוד דהלכה כרב

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אשי דהוא צתרתה וגדול צחכמה וצמנין: האי שפרא חספא בעלמא הוא. וא"ת ולימא דקני לה צמה שהחזיק צה אחר שקנאה גולן וי"ל דמשמע ליה משעה שקנאה הגולן היא של לוקח אע"פ שלא עשה בו שום מעשה וא"ת מעותיו שהיו מחלה מלוה נעשו עמה מכר וי"ל צתרתא דלא נקט צכספא א"י צמלוה א"ו יכול לקנות כדלמרינן פ"ק דקדושין (דף טו:) המקדש צמלוה אינה מקודשת וצמכר לא קנה והא דלמר צהאיש מקדש (שם דף מו.) ושויין צצמכר קנה היינו צמלוה שיש לו על אחרים דלא צאשה צענין זה מקודשת לכ"ע אי לאו דאשה לא סמכא דעתה ויראה שישור וימחול אצל מלוה שאשה צה צייצמ לו אס מוחל לה ומקדשה צה אינה מקודשת דלא נתן לה כלום דמקמי הכי היה צצרותה וכן צצמכר לא קנה אע"ג דכשמקדשה צהגת מחילת מלוה היא מקודשת דלא גרע מאריות לה וכן צצמכר עליון לשתיון דמקודשת וכן צצמכר אס מכר צהגת ממחילה קונה כמו צצחליף דמי צה צפרה מ"מ לא משמע ליה שהיה מקנה לו צהגת מחילת מלוה משום דמשמע מיד שלקחה הגולן קנה לוקח ראשון:

בההיא הנאה דקא סמיך בו'. והוא כאלו א"ל עדה זו תהא קנויה לך לכשתקחנה: מה שאירש מאבא מכור לך ר' אמר ב"ב. וא"ת לימא דרב דלמר כר"מ וצרייתא כרבנן וי"ל דלדין קפרידן דלית לן כרב כדליתא פרק א"הו נשך (לקמן דף עב:) דמיימי אכרותא מתקיף לה רמי בר חמא מכדי האי לוקח במאי קני להאי ארעא בהאי שטרא האי שטרא חספא בעלמא הוא א"ל רבא תהא במאמינו בההוא הנאה דלא קאמר ליה מידי וקא סמיך עליה טרח ומייתי ליה גמר ומקני ליה מתיב רב ששת (טו) מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצדתי מכור לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא היום מכור לך מה שתעלה מצדתי היום מכור לך דבריו קיימין אמר רמי בר חמא הא גברא והא תיובתא אמר רבא גברא קא חוינא ותיובתא לא קא חוינא הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא סמכא דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי היכי דלא נקרייה גולנא הכא לא סמכא דעתיה שלחיה לקמיה דרבי אבא בר זבדא אמר להו זו אינה צריכה לפניך אמר רבא זו צריכה לפניך ולפני לפניך הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה אמר להו רב יוסף זו אינה צריכה לפניך ואמר ליה אב"י צריכה לפניך ולפני לפניך הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא

דעתיה ומאי שנא רישא ומאי שנא סיפא שאירש מאבא היום משום כבוד אביו מה שתעלה מצדתי היום משום דעפיה. לוקח דקאמר מי יימר שירש מאביו כלום שמה ימכור אביו נכסיו צחיי: שלוח. להא תיובתא דרב ששת דלוחיב דארב: אינה צריכה לפניך. אינה צריכה כדי לתרעה להכניסה לפני צני השיצה שאין צהן יודע לפרקה. ותשובת הגאונים פורשין לגבי דליכא קושא מעליא אל תעלוה לגוי: הוה עובדא צפומדיפתא. שדנו דין כרב ואותבינן מהא ממתניין ואמר רב יוסף כו': משום כבוד אביו. כשהיה אביו גוסס וצריך מעות לקבורתו ולתכריכין ומחזר לכבוד אביו שלא לשהותו צחיי: משום

הא מית. לוקח ומי יחרפנו עוד הלכך לא נמכוון ליה אלא להעמידה צידו צחיי ולא לאמר מות. מ"ד כו': דמיס גולן. לאמר שלקחה והצניס צחיס להוציא מיד הלוקח: הא מית ליה. ולא נמכוון להעמיד ממכרו אלא צימי חייו שלא יחרפוהו: אע"ג דמיס נוחא ליה. מיעקרא: דליקו צהימנותיה. אפילו לאמר מיתה: סוף סוף קרו לצניס בני גולנא. נמלא שאף לאמר מיתה מחרפין אותו: זכנה אורסה. אס [א] קודס שלקח מן הצעלים חור ומכרה לאיש אחר לצד מן הראשון או הורשה לאחד מצניו או יהצב צמתנה ואחר כך לקחה האי ודאי אריגלי דעמיה דלאו לאוקמי קמיה לוקח ראשון צעי ולא ינחא ליה דליקוס צהימנותיה שהרי מכרה לשני: נפלה ליה. לגולן צירושה שמתחילה גולה לאחד ממורשיו ומת הגולל: ירושה ממילא הוא. והא"ל ליכא למימר נוחא ליה דליקו צהימנותיה דהא לא טרח אצרתה דנימא גלי דעמיה דניחא ליה דליקו הלכך הו צירושה דעלמא וחזר ותוצעה ונותן מעות ללוקח: צניס צחובו. לאמר שגולה ומכר לו וצא לו אצל גולן ואמר לו הגצה לי צחויי קרקע שגולתיך: אי אית ליה ארעא אחריתי. לגולן שיכול לגבות חובו ממנה ואמר ליה צו שגולתי אי חפץ הא טרח אצרתה ואמרינן לאוקמה קמיה לוקח צעי: יהצב ניהליה צצמנה. גולן לגולן: ועד אימת. יקחנה מצעלים הראשונים דלמרינן דמשום דניחא ליה דליקו צהימנותיה לקחה: עד שעה טעמיה צדן. עד שיחרפוה מן הלוקח ועמידתו צדן אצל משעמד צרשעו עד שעת העמדה לוקח צעי: לאדעמיה דלא נהימנו הוה ואס לקחה אחר כי לאו לאוקמיה קמיה לוקח צעי: עד דמטא אדרכתא לידיה. עד שייצבוהו צ"ד לפרוע ללוקח מעותיו ועמד צמכרו עד שכתבו פסק דין ונתנו ללוקח על נכסיו של גולן צצכ"מ שימלאס חזיק צהן והיינו משעמי ויס לאחר שצמד צדן כדלמרי' צהגולן [צתרא] (צ"ק דף קכב:) עד דמתחנן יומי דאכרסא. לאחר שמהא זה קרקע משל גולן וצא לצ"ד והן מצחייין שכל מי שרוצה לקנות קרקע יבא ויקחנה כדלמרי' צצכרין (דף כא:) שום היתומין שלשים יוסד):

מתקיף לה רמי צר חמא. אהא מה מכר ראשון לשני כו': סהא. הא דרב: צצמאמינו. שאמר לו אני סומך עליך שתתננה צידי: גמר ומקני. כשלקחה מצעלים הראשונים: מלודס. של חיות ועופות ושל דגים: דצרו קיימין. לקמן פריך מאי שנא רישא כו': הא גצרה והא תיובתא. הכי אדם גדול וכמותו שתוצמו דקתני לא אמר כלום ולכשיירש לא קנה לוקח כיון דההיא שעתא לאו דידיה הוו נכסי אביו ולא אמרינן מה מכר לו ראשון לשני כל זכות שתבא לידו: לא סמכא דעפיה. לוקח דקאמר מי יימר שירש מאביו כלום שמה ימכור אביו נכסיו צחיי: שלוח. להא תיובתא דארב: אינה צריכה לפניך. אינה צריכה כדי לתרעה להכניסה לפני צני השיצה שאין יודע לפרקה. ותשובת הגאונים פורשין לגבי דליכא קושא מעליא אל תעלוה לגוי: הוה עובדא צפומדיפתא. שדנו דין כרב ואותבינן מהא ממתניין ואמר רב יוסף כו': משום כבוד אביו. כשהיה אביו גוסס וצריך מעות לקבורתו ולתכריכין ומחזר לכבוד אביו שלא לשהותו צחיי: משום